

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО "ВІДКРИТИЙ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ "УКРАЇНА"
ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

27 жовтня 2023 року

м. Мукачєво

**III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика,
бібліотерапія в освіті: теорія і практика», 27 жовтня 2023 р.**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології, ректорка Мукачівського державного університету (голова оргкомітету)

Моргун А. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, деканеса гуманітарного факультету Мукачівського державного університету

Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Попович Н. Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Мовчан К. М. – старша викладачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, директорка наукової бібліотеки Мукачівського державного університету

Постельжук О. М. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія

Список використаних джерел

1. Пономаренко Л. О. Теоретичні та практичні засади створення системи науковобібліографічних документів із психолого-педагогічних питань у Державній науковопедагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського. *Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*. Київ, 2008. Вип. 1 : Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України. С. 160–172.

2. Павла Іванівна Рогова – вчений-бібліотекознавець, педагог, директор Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пономаренко Л. О., Ніколюк Л. І., Стельмах Н. А., Білоцерківець І. П. ; наук. ред. Пономаренко Л. О.]. Київ : Нілан-ЛТД, 2012. 267, [4] с. (Сер. «Ювіляри НАПН України» ; вип. 31) (Сер. «Майстри бібліотечної справи України» ; вип. 1).

3. Рубан А. Видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу: Михайло Семенович Слободяник. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В.І. Вернадського*. 2017. № 47. С. 361–371.

УДК [373.3.015.31-053.5:82]:027.625(043.2)

ПОПОВИЧ Н. Ф., ГАСУЛЯК С. Р.

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

РОЛЬ ДИТЯЧИХ БІБЛІОТЕК У ЛІТЕРАТУРНОМУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Специфікою дитячих бібліотек є створення їхніми працівниками універсального середовища розвитку особистості дитини та її соціалізації. Самостійні дитячі бібліотеки або бібліотечні системи покликані захищати інтереси дітей щодо отримання ними інформації та необхідних ресурсів, створювати умови для їх утворення, організації осмисленого дозвілля і спілкування.

Педагогічна функція дитячої бібліотеки виражається у засобах формування кола читання кожної вікової групи її користувачів, розвитку інформаційної культури дитини. Особливо яскраво педагогічна функція спостерігається у процесі керівництва читанням дітей. Саме дитяча бібліотека формує у дитини ставлення до читання як творчої духовної діяльності.

Дослідженню різноманітних питань діяльності дитячих бібліотек присвячено ряд публікацій [1; 2; 3].

Дитяча бібліотека – це інформаційний, культурно-освітній заклад, який має спеціалізований фонд документів конкретного читацького спрямування. Працівники дитячих бібліотек сприяють підвищенню інтересу дітей молодшого шкільного віку до читання: упроваджують інноваційні технології, використовують сучасні електронні й комп'ютерні засоби, проявляють нові ініціативи тощо. Актуальними завданнями бібліотекарів є: навчити дітей користуватися бібліотекою та її фондами, системою каталогів та картотек, довідковою літературою, тематичними папками, періодичними виданнями, виховувати дбайливе ставлення до книг тощо.

Під час читання дитячих книжок створюються передумови для літературного розвитку молодших школярів, стимулювання їхньої творчості на основі прочитаного. Важливо, щоб діти мали можливість працювати з окремими маленькими книжечками, які вони самостійно вибирають за певною темою, жанром чи автором. Це сприятиме розвитку в них умінь орієнтуватися у новій книзі, аналізувати дитячу книжку цілісно як об'єкт інформації та культури. Читаючи обрану книгу, молодші школярі розвивають навички опрацювання нового тексту відповідно до мети його читання.

Читання книг допомагає дітям молодшого шкільного віку прилучитися до культурних надбань, засвоїти досвід попередніх поколінь, оволодіти необхідними знаннями. Читаючи книжки, розглядаючи малюнки, діти знайомляться з навколишнім світом, тому дуже важливо, щоб кожна дитяча книга була доречною щодо потреб, інтересів та пізнавальних можливостей молодших школярів і добре ілюстрована.

Цілеспрямоване виховання кваліфікованих читачів є одним із пріоритетних завдань дитячих бібліотек. Читання книг впливає на духовний світ дітей, їхній літературний розвиток. Діяльність дитячих бібліотек, як відомо, передбачає своєрідний синтез педагогічної, освітньої, культурної та самоосвітньої діяльності дітей.

Працівники дитячих бібліотек планують певну систему заходів, які допоможуть дітям молодшого шкільного віку поглибити свої знання в галузі дитячої літератури, сформувати естетичні смаки, розвинути творчі обдарування. У проведенні цих заходів бібліотекарям допомагають працівники шкіл мистецтв, будинків культури, музеїв, музичних шкіл, керівники гуртків дитячої творчості та ін. При цьому дитячі бібліотеки повинні бути орієнтовані на вивчення і врахування інтересів дітей. Пропоновані форми й зміст бібліотечної роботи мають враховувати рівень літературного розвитку дітей.

Бібліотекарям важливо враховувати вікові характеристики потенційної аудиторії запланованих заходів, індивідуальної роботи з користувачами. Адже література для молодших читачів потребує врахування особистісних інтересів дітей, стійких стереотипів у сприйнятті певних напрямків, жанрів.

У дитячих бібліотеках накопичено багатий досвід в організації спілкування між дітьми, батьками, педагогами та ін. Бібліотека і школа, інтегруючи виховні можливості, використовують спеціальні форми і методи, здатні ініціювати у школярів інтерес до читацької діяльності, створювати атмосферу творчої зацікавленості читанням. Будучи методичними центрами з бібліотечно-інформаційного обслуговування читачів-дітей і розвитку читацької культури, дитячі бібліотеки здійснюють багатогранну роботу з освітніми установами всіх типів і різними категоріями керівників дитячого читання з багатьох тематичних напрямків і форм діяльності.

У сфері бібліотечної роботи наявні форми, спрямовані на формування первинного уявлення дітей про мистецькі жанри й напрямки, на поглиблене вивчення художньої літератури, на стимулювання власної творчості дитини. Бібліотека має можливість не тільки допомагати дітям в освоєнні літературних

знань, а й інтегрувати ці знання, поєднати їх в цілісному мистецькому світогляді дитини.

Працівникам дитячих бібліотек слід систематично готувати різноманітні виставки. Необхідно продумати не тільки тематику, а й послідовність виставок, зв'язок книги та ілюстративного матеріалу. За допомогою книжкових виставок діти дізнаються про те, що дитяча література різноманітна, кожен може задовольнити свої пізнавальні інтереси, з книжкою можна цікаво проводити своє дозвілля.

У бібліотеці кожна дитина має можливість розкрити свої творчі здібності, реалізувати спроби в літературній творчості, а також розширити читацький кругозір. Читання книг викликає певні почуття й роздуми, сприяє літературному розвитку та реалізації творчого потенціалу особистості. Бібліотечна діяльність дає широкі можливості для організації літературного розвитку молодших школярів шляхом створення різних об'єднань за інтересами, залучення дітей до художньої творчої діяльності, підготовки та проведення пізнавальних заходів тощо.

Отже, дитячі бібліотеки відіграють важливу роль у літературному розвитку дітей молодшого шкільного віку. Працівникам дитячих бібліотек необхідно систематично прищеплювати дітям любов до книг, розвивати в них інтерес до читання.

Список використаних джерел

1. Гажаман Н. О. Рекомендаційно-бібліографічна діяльність бібліотек для дітей, її важливість та особливості на сучасному етапі. *Сучасна дитина та бібліотека: перспективи та проблеми розвитку відносин* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. директорів обл. б-к для дітей, 7-10 жовтня 2014 р. Київ, 2014. С. 226-246.

2. Курило О. Й., Легка Л. І. Бібліотерапевтичні корекційні заняття та їх форми. *Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті : теорія і практика* : зб. тез доп. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 14-15 квітня 2022 р. Мукачево, 2022. С. 35-36.

3. Шемота О. С. Роль дитячої бібліотеки у створенні соціокультурного дозвілля. *Сучасна дитина та бібліотека: перспективи та проблеми розвитку відносин* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. директорів обл. б-к для дітей, 7-10 жовтня 2014 р. Київ, 2014. С. 82-86.

УДК [373.3.015.31-053.5:82]:027.625(043.2)

ПОПОВИЧ Н. Ф., СЕМЕНЧУК В. В.

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

СПЕЦИФІКА РОБОТИ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ДИТЯЧИХ БІБЛІОТЕКАХ

У дитячих бібліотеках роботу з дітьми молодшого шкільного віку будують на основі аналізів читання та індивідуальних бесід, обговорень, діалогів, під час яких бібліотекарі прагнуть порекомендувати книгу, поговорити про прочитані книги, поспілкуватися про проблеми, взаємини з однолітками, батьками, вчителями.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>